

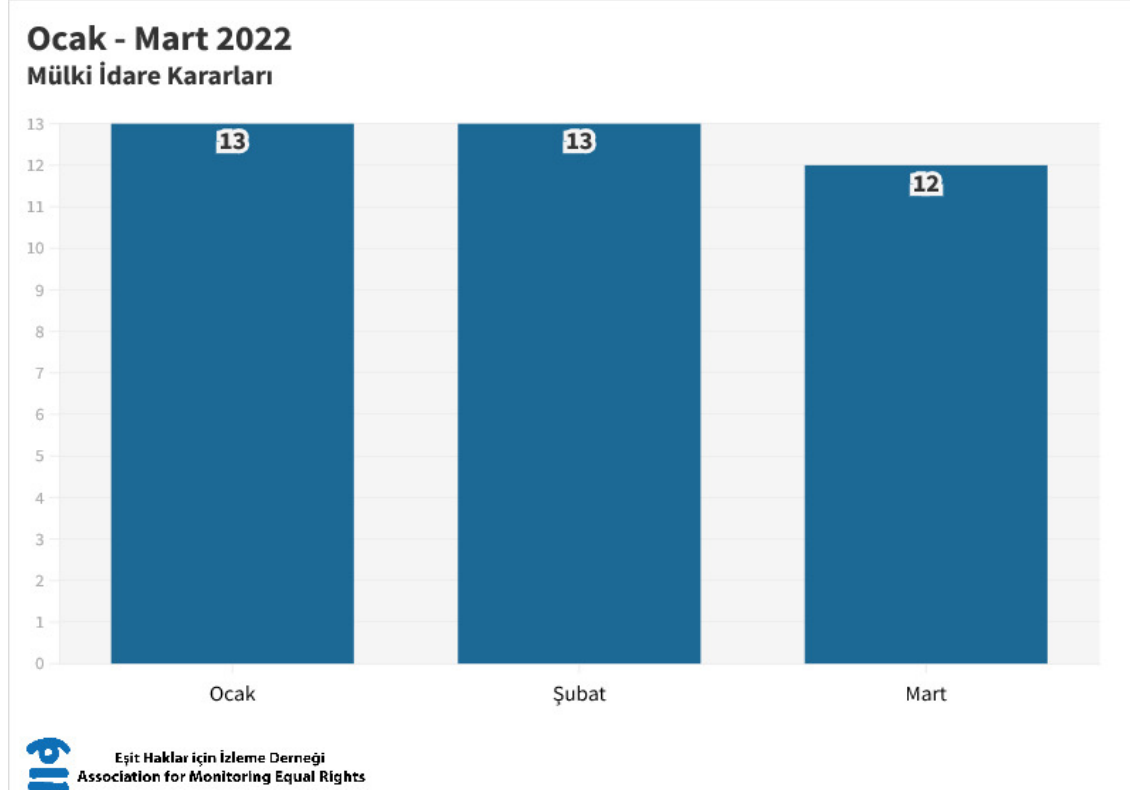
Barışçıl Toplantı ve Gösteri Hakkı Bülteni

Ocak - Mart 2022



Eşit Haklar için İzleme Derneği
Association for Monitoring Equal Rights

2022 yılının ilk üç ayında, Türkiye’de en az 96 barışçıl toplantı ve gösteriye müdahale edilmiş; bu müdahalelerde en az 1326 kişi gözaltına alınmıştır. Gerçekleşen 96 müdahalenin 19’unda göstericiler zor kullanılarak, 3’ünde plastik mermi kullanılarak, 10 müdahalede ise orantısız güç kullanılarak dağıtılmaya çalışılmıştır. Elde edilebilen verilere göre; 25 müdahale ile İstanbul, 20 müdahaleyle Ankara, 6’şar müdahale ile Adana ve Mersin en fazla müdahalenin gerçekleştiği illerdir.



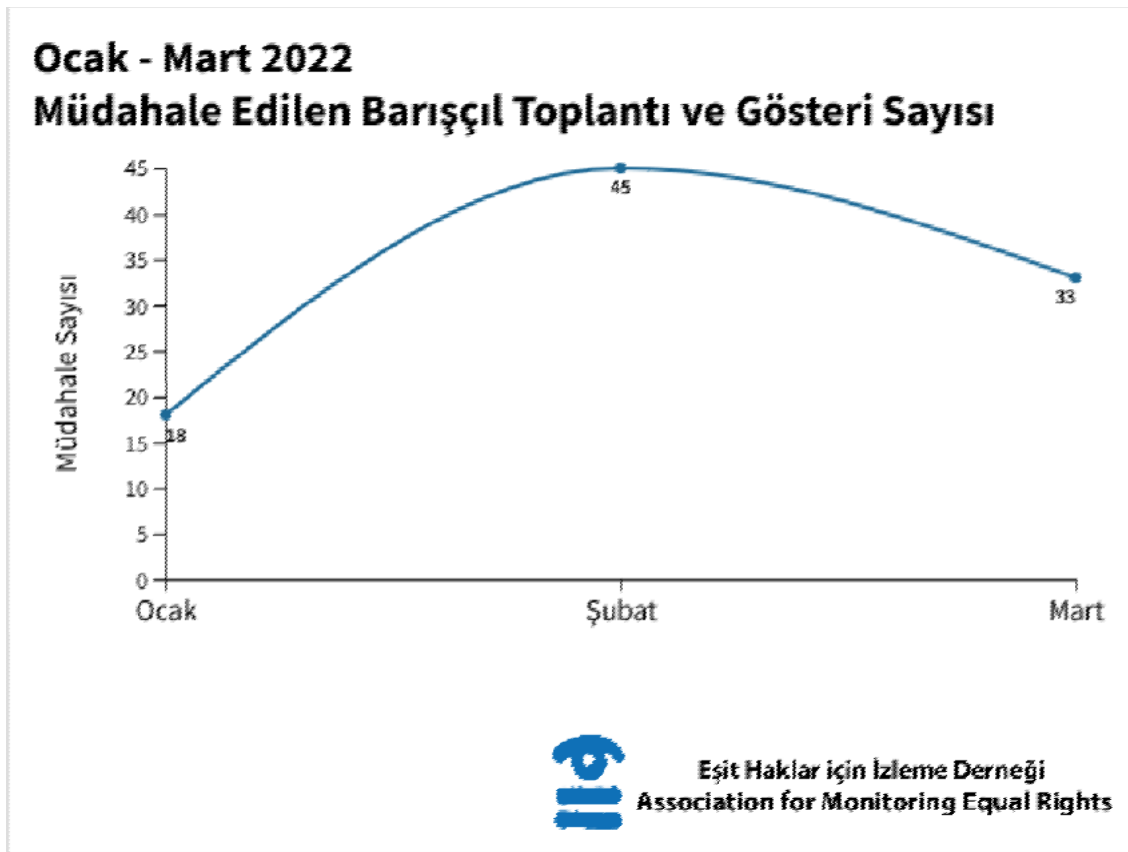
Ocak – Mart aylarını kapsayan dönemde mülki idare amirleri tarafından alınan 31 genel, 7 spesifik yasaklama kararı ile 15 ilde toplam 38 defa barışçıl toplantı ve gösteri hakkına kısıtlama getirilmiştir. 6’şar genel kararla Van ve Mardin en fazla yasaklama kararı ilan edilen il olmuştur. Bu iki şehri; 4 karar ile Hakkari, 3’er karar ile Bitlis ve Siirt takip etmiştir.

Yılın ilk üç ayında, Anayasa’nın 34. maddesine aykırı olarak, mülki idareler tarafından ilan edilen 38 genel ve spesifik kapsamlı yasaklama/kısıtlama kararının 20’si barışçıl toplantı ve gösterilerin yasaklanmasına, 4’ü izne bağlanmasına, 14’ü ise bazı eylem ve etkinliklerin yasaklanmasına, bazılarının ise izne bağlanmasına ilişkindir.

Yasaklama/kısıtlama kararlarının 31’unda açık alanlardaki, 7’i hem açık hem kapalı alanlardaki toplantı ve gösterilere ilişkin sınırlamalar getirmektedir. Alınan yasaklama/kısıtlama kararlarının 23’ü tekrarlayan kararlardır. Tekrarlayan kararların tümü ilgili illerdeki valilikler tarafından alınmıştır, hiçbir mahkeme kararına dayanmadan uzunca süreler boyunca il genelinde barışçıl toplantı ve gösteri hakkının kullanımına çeşitli kısıtlar getirmiş ya da kullanımını tamamen ortadan kaldırmıştır.

Hakkari Valiliği'nin Mart 2022'ye kadar aldığı kararla birlikte, Hakkari'de il genelinde 4 Nisan 2019 tarihinde başlayan barışçıl gösteri yasakları; 13 Mayıs 2020 - 5 Haziran 2020 tarihleri arası dışında kesintisiz devam etmiştir. Yani Hakkari'de 1077 gün, 3 yıla yakın süre, boyunca sadece 22 gün mülki idare tarafından yurttaşların hakkı kullanmasına "izin" verilmiştir. Siirt'te il genelinde 10 Şubat 2020'de başlayan barışçıl gösteri yasakları kesintisiz olarak 780 güne ulaşmıştır. Van Valiliği tarafından 21 Kasım 2016 tarihinde başlatılan yasaklamalar, Van'da Mart 2022 sonu itibariyle, barışçıl toplantı ve gösteri hakkının kullanımı 5 yıl 4 ay 10 gün boyunca kesintisiz olarak [yasaklamıştır](#). Mardin'de ise 10 Mayıs 2019'dan itibaren yaklaşık 1051 gün boyunca kesintisiz olarak yasaklama ve izne bağlama kararları ile barışçıl toplantı gösteri hakkına kısıtlama getirilmiştir.

Toplantı ve Gösteri Hakkının Seyri



Ocak ayında 10 farklı ilde 10'u genel 3'ü spesifik olmak üzere toplam 13 mülki idare kararıyla barışçıl toplantı ve gösterilere yasaklama/kısıtlama getirilmiştir. Ocak ayında ayrıca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen ve bütün iller için geçerli olan yönetmelik değişikliği ile canlı müzik yapılmasına ilişkin bir takım sınırlamalar getirilmiştir. Spesifik kapsamlı yasaklama kararları Enes Kara'nın intiharı bağlamında gençlik örgütleri tarafından yapılan protestolar, Kürt Dil Platformu'nun düzenlemek istediği etkinlik, kentsel dönüşüm karşıtı gösteriler ve kültürel/sanatsal toplanmalar için alınmıştır.

Bu ay içerisinde en az 18 barışçıl toplantı ve gösteriye müdahale edilmiştir. Müdahale edilen gösterilerin 3'ü Furkan Vakfı, 2'ser tanesi ise Enes Kara adlı üniversite öğrencisinin intiharının ardından düzenlenen protestolar ile cezaevlerindeki hak ihlallerine, gözaltı ve tutuklamalara ilişkindir.



Şubat ayı boyunca en az 8 farklı ilde 1'i spesifik olmak üzere toplam 13 mülki idare kararı ile barışçıl toplantı ve gösterilere yasaklama veya kısıtlama getirilmiştir. Spesifik kapsamda ilan edilen karar Nevşehir Valiliği'ne ait; Valilik, Nevşehir'de CHP'nin zamlara karşı düzenlemek istediği mitinge yasaklama getirmiştir. (görsel: Sözcü)

Şubat ayında, en az 17 farklı ilde 45 barışçıl toplantı ve gösteriye müdahale edilmiştir. Bu müdahalelerin 15'i zamlar ve ekonomik durum ve 4'ü çalışma yaşamına ilişkin protestolardır.

Mart ayı boyunca en az 9 farklı ilde 9'u genel, 3'ü spesifik olmak üzere toplam 12 mülki idare kararı ile barışçıl toplantı ve gösterilere yasaklama/kısıtlama getirilmiştir. Spesifik kapsamda ilan edilen kararlar ile 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Newroz ve "Geçinemiyoruz" gibi konu başlıklarında düzenlenmek istenen barışçıl toplantı ve gösterilere sınırlama ve yasaklamalar getirilmiştir.

Mart ayında, en az 33 barışçıl toplantı ve gösteriye müdahale edilmiştir. Bu müdahalelerin 14'ü Newroz kutlamalarına, 8'i 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamalarına, 2'si ise zamlar ve ekonomik durumun protesto edilmesine ilişkindir.



21 Mart Newroz kutlamaları kapsamında yapılmak istenen barışçıl gösterilerde müdahale gerekçeleri arasında önceki yıllardan farklı olan yeni gerekçeler dikkat çekmiştir. Çocukların da dahil olduğu birçok insan kıyafetleri yahut kıyafetlerinde bulunan renkler (sarı-kırmızı-yeşil) nedeniyle alana alınmamıştır. Elde edilen verilere göre 12 farklı ilde toplam 14 müdahalenin gerçekleştiği Newroz kutlamalarında en az 480 kişi gözaltına alınmıştır. (görsel kaynağı bbc)

8 Mart Dünya Kadınlar Günü kapsamında yapılmak istenen barışçıl toplantı ve gösterilere İstanbul, İzmir, Antalya, Ankara ve Adana’da müdahale edildi, müdahalelerde en az 94 kişi gözaltına alınmıştır. Öte yandan Beykoz Kaymakamlığı tarafından, gün kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan “toplantı, yürüyüş, basın açıklaması, oturma eylemi, stant açma, çadır kurma, bildiri dağıtma vb. kanuna aykırı eylemlere hak ve özgürlüklerin korunması ve suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla” yasaklanmıştır.

Ocak - Mart 2022 AYM Kararları:

Yunus Özgür Kararı (Başvuru No: 2019/12659, Karar Tarihi: 19/01/2022): AYM, işçilik alacaklarının ödenmemesine yönelik açıklama yapan başvurucunun çevreye rahatsızlık verdiği gerekçesiyle hakkında idari para cezasına karar verilmesinin suç ve cezaların kanuniliği ilkesi ile toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını ihlal ettiği yönündeki başvurusunda ihlal gerçekleştiğine ve kararın yeniden yargılama yapılması için ilgili mahkemeye gönderilmesine karar vermiştir.

İbrahim Bilen ve Diğerleri Kararı (Başvuru Numarası: 2019/23334, Karar Tarihi: 22/02/2022): Mersinde farklı tarihlerde çeşitli basın açıklamalarına katılan başvurucular hakkında izinsiz basın açıklamalarına katıldıkları gerekçesiyle emre aykırı davranıştan birden çok kez idari para cezası kesilmiştir. Kesilen cezaların toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını ihlal ettiğine ilişkin yapılan başvuruda AYM ihlal kararı vererek hakkın ihlalinin giderilmesi üzerine yeniden yargılama yapılmasına hükmetmiştir.

Sezai Bulut ve Diğerleri Kararı (Başvuru Numarası: 2019/38616, Karar Tarihi: 22/02/2022): Tunceli’de Valiliğin toplantı ve gösteri hakkına ilişkin yasaklama kararının bulunduğu tarihlerde oturma eylemine katılan başvuruçular hakkında genel yasak olduğu gerekçesiyle emre aykırı davranıştan idari para cezası uygulanmasının toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını ihlal ettiğine yönelik AYM’ye yapılan başvuruda AYM ihlal ve yeniden yargılama kararı vermiştir.

AYM’ye yapılan afiş asarak kişilere rahatsızlık verme kabahatini işlediği gerekçesiyle haklarında idari para cezası kesilmesinin suç ve cezaların kanuniliği ilkesini ihlal edildiğine dair yapılan iki farklı (*Tezcan Acu [2019/37825], Mehmet Avcı [2019/12955]*) başvuruda da suç ve cezaların kanuniliği ilkesinin ihlal edildiğine ve yeniden yargılama kararı verilmiştir.



Eşit Haklar İçin İzleme Derneği ve Kısa Dalga işbirliğinde yürütülen Yasaksız Meydan, Zeynep Duygu Ağbayır’ın sunumuyla devam ediyor!

2022 yılının ilk üç ayında Şenyaşar ailesinden Ferit Şenyaşar, ekip arkadaşımız Alara Sert, ÖHD’den Avukat İbrahim Cinbaş, Farplas işçilerinden Can Kayhan, DGD-Sen Genel Başkanı Neslihan Acar, Feminist Gece Yürüyüşü Komitesi’nden Cemile Baklacı konuk oldu.



Copyright © 2022 Eşit Haklar için İzleme Derneği, All rights reserved.
You are receiving this email because you opted in via our website.

Eşit Haklar için İzleme Derneği ve Kısa Dalga işbirliğinde devam eden Yasaksız Meydan Podcast serisinin tüm bölümlerine ve daha fazla bilgiye [web sitemizden](#), [twitter hesabımızdan](#) veya [Spotify](#) üzerinden erişebilirsiniz. Eğer siz de toplantı ve gösteri hakkınızın ihlal edildiğini düşünüyorsanız ya da hakka dair söylemek istedikleriniz varsa, Eşit Haklar için İzleme Derneği ve Yasaksız Meydan ekibine esithaklar@gmail.com adresinden ve sosyal medya hesaplarımızdan ulaşabilirsiniz.

Eşit Haklar için İzleme Derneği tarafından gönderilen iletileri almak istemiyorsanız bu maili

cevaplayarak listeden çıkarılmak istediğinizi beyan edebilir ya da mailin en sonunda yer

alan "üyeliğinizi buradan iptal edebilirsiniz" ibaresine tıklayabilirsiniz. Derneğimizin KVKK Aydınlatma Metni'ne [bu linkten](#) erişebilirsiniz.